

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR TĚLOVÉHO DESIGNU
BODY DESIGN STUDIO

JAROMÍR SOUKUP
JAROMIR SOUKUP

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

BARBORA SMÉKALOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE **MgA. KAROLÍNA KOHOUTKOVÁ**

SUPERVISOR

BRNO 2019

OBSAH:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5 - 7
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 8 - 11

TEXTOVÁ ČÁST

Ve své závěrečné práci se zabývám problematikou mediální vzdělanosti, kritickým myšlením. Zaměřuji se především na fenomén Jaromíra Soukupa, jeho pořadů v TV Barrandov a strategiemi, které využívá za účelem manipulace s divákem. Ve finální fázi práce vše zasazuji do vesnického prostředí Rudné pod Pradědem, jejíž obyvatele vnímám jako cílovou skupinu Jaromíra Soukupa. Konfrontuji je skrze společenskou událost - sociální experiment. Zde se uskuteční performance, jejímž hlavním motivem se stávají manipulační strategie, bude silně inspirovaná praktikami tzv. "šmejdu" a přímo konfrontovaná se záběry z pořadů JS.

Prvním impulzem pro mě bylo zhlédnutí pořadu Týden podle Jaromíra Soukupa. Ten ve mně vyvolal jednak rozhořčení, ale hlavně fascinaci a zájem o schopnost kritického myšlení určité vrstvy obyvatelstva vůči médiím a jejich strategiím.

Rozhodla jsem se zabývat nejvýraznějším prvkem, který mají všechny pořady JS společný - manipulaci s divákem. Tuto samozřejmě využívají i jiná média, s manipulací se setkáváme denně v různých situacích, v tomto případě je však natolik do očí bijící, a dle mého přesvědčení kýčovitá a neetická, až je pro mě nepochopitelné, jak je možné, že existuje tak velké množství lidí, kteří považují stanici TV Barrandov za důvěryhodnou.

Významnou roli v mé práci hraje také má nedávná oficiální změna trvalého bydliště do malé obce Rudná pod Pradědem, kam se přestěhovali mí rodiče. Vnímám, že právě zdejší obyvatelé spadají do mé představy o cílové skupině pořadů Jaromíra Soukupa a proto jsem se rozhodla (inspirovaná mimo jiné prací Kateřiny Šedé) konfrontovat nejen pracovní kolektiv TV Barrandov, ale také pracovat s místními obyvateli.

Inspirací pro tuto akci mi byla díla mnohých aktivních umělců, umělkyní a uměleckých skupin, jako například sociální projekty již zmiňované Kateřiny Šedé, která mimo jiné využívá obyvatele obcí jako „loutky“ pro své akce, dále provokativní uskupení umělců Ztohoven a jejich projekty, jako např. Občan K, který manipuluje nejen s úřady a oficiálními institucemi. Navazuji také na akci Jak jsme pomáhali Vasila Artamanova a Alexeye Klyuykova, kteří se rozhodli vykonat drobné dobré skutky ovšem bez povolení a jen napůl. Zásadní je pro mě dílo Santiaga Sierry, jeho komentáře k sociální situaci a otázkám určitého druhu sebezapření. Cenným zdrojem inspirace pro mě byly také Zprávy Jiřího Surůvky, Prima Vařečka Tomáše Vaňka, Lekce funku Adriany Piper, nebo četná díla různých umělců, kteří si za sdělovací prostředek zvolili formát hostiny, např. Rikit Tiravanija, Marina Abramovič nebo Judy Chicago.

Důžitý pro mě není jen svět umění, inspiroji se také sociologickými úvahami o daru. Ten sociologie chápe jako specifický druh závazku a svým způsobem také jako manipulaci darujícího s obdarovaným. Zajímám se i o strategie manipulace nejen médií s divákem, ale také např. praktikami tzv. "šmejdu", ke kterým mě přivedl dokument Silvie Dymákové Šmejdí.

Dlouhodobá akce odstartovala již v prosinci minulého roku, kdy jsem se díky Pirátské straně dostala k natáčení pořadu Aréna Jaromíra Soukupa, měla tak možnost nahlédnout do zákulisí, poznat přístup jeho zaměstnanců k pořadům TV Barrandov, sledovat chování JS i mimo natáčení.

Prvním cílem, který jsem si pro svou závěrečnou práci vytyčila, bylo "poškodit Jaromíra Soukupa", neboť jsem přesvědčena, že on sám ve svých pořadech pomocí manipulace poškodil mnohé subjekty také. Toto tvrzení je možné podložit mnohými trestními

oznámeními, které byly proti němu v této věci podány a ke kterým se ve svých pořadech také přiznává.

Do TV Barrandov jsem odeslala krátký film, který byl natočen za účelem doslova vymámit peníze na společenskou událost pro obyvatele Rudné pod Pradědem - "jeho diváky". Výrazná část filmu se přitom opírala o lži. Po složité komunikaci se zaměstnanci TV Barrandov se mi na žádost o peníze dostalo negativní odpovědi a tak jsem se musela uchýlit k jiné strategii: nepoškodit JS finančně, nýbrž očernit jeho jméno.

Uskutečním tedy veřejnou kulturní akci v obci Rudná pod Pradědem a pokusím se předpokládané příznivce Jaromíra Soukupa dostat do situace, kdy nedostanou mnoho jiných možností, než protestovat proti jeho osobě a jeho veřejným výstupům.

V této fázi se snažím zapojit do akce mnohé firmy z okolí obce, obepisuji manažery s žádostí o finanční podporu, následně s některými z nich telefonicky jednám o případných sponzorských darech, nabízím jim jako protislužbu kladnou reklamu v rámci akce. Všechny více než 80 žádostí však bylo negováno: většími firmami většinou s tím, že podporují pouze sportovní aktivity, případně dětské domovy, nebo nemocnice, menší firmy většinou značně nepříjemně: "... Takové kraviny fakt podporovat nebudu..." Řešením finanční otázky pro mě tedy bylo stipendium získané v rámci výzvy Fakulty výtvarných umění. Toto se stává také prvním přímým propojením projektu s akademickou půdou a světem umění.

Některých manipulačních strategií využívám již při vytváření oficiálních pozvánek a plakátů. Úmyslně zkresluji informace o programu události, odvádím pozornost a zamlčuji hlavní téma projektu, předstírám neutrální vyznění charakteru akce, upřednostňuji příjemnější skutečnost - tedy jídlo zdarma, vypouštění lampiónů štěstí - tyto zároveň fungují jako povzbuzení emocionálních reakcí.

Při skutečné přípravě akce jako takové je pro mě důležitý aspekt daru: snažím se dát příchozím co nejvíce je v mých silách: pozvánky rozešlu do schránek obyvatel obce osobně, veškeré jídlo nejen zafinancuji ze získaných peněz, ale také zpracuji a nakonec naservíruji.

Vynaložení takového množství energie je pro mě důležité z důvodu protidaru, který si od příchozích vezmu násilím a bez ptaní, přeskakuji možnost obdarovaného svobodně se rozhodnout, jakou formou a kdy mi dar oplatí. Zde se opět vracím k praktikám tzv. "šmejdu", kteří princip daru zneužívali/zneužívají stejným způsobem, jen s tím rozdílem, že jejich vynaložená energie pro "dar" není zdaleka tak velká. Tím se sama před sebou obhajuji, řeším tím etickou stránku mé práce.

Stejně jako pro Jaromíra Soukupa, jakékoliv jiné mediální osobnosti, nebo "šmejdy" pro mě bude důležitý aspekt prvního dojmu, hlavní část autorské performance začíná ve chvíli uvítání prvního příchozího. Příjemné vystupování, vzhled, společenské oblečení, to vše je také manipulací. Postupně pak v manipulaci pokračuji, ve chvíli, kdy se dostanu do fáze manipulace, kterou považuji již za neetickou vstupuje do performance pedagog, který mé vystupování uvádí na pravou míru.

Přednáška pedagožky (mé maminky), která podstoupila vzdělávací seminář týkající se výchovy ke kritickému myšlení na základních školách, se bude prolínat s mými manipulačními vstupy a krátkými autentickými sekvencemi některých pořadů Jaromíra Soukupa.

V sále se budou vyskytovat předměty s nápisy naznačující nesouhlas každého účastníka

s jeho strategiemi (např. ubrousky).

Na závěr bude připravena hudba, volná zábava. Představuji si typickou „vesnickou diskotéku“.

Hlavní cíl mého projektu je stejný, jako u většiny předešlých akcí skupiny NEWkus: vyvést přítomné z míry, donutit je k pozastavení, pokud možno k zamyšlení, probarvit šed' každodennosti obyčejného života, podnítit člověka k jakékoliv, třeba i negativní reakci. Dalším cílem projektu je zjistit, do jaké míry jsou příchozí schopni, nebo ochotni kriticky myslet, svobodně se rozhodnout, zda si přejí být součástí akce, diskutovat o dané problematice. Podružným cílem je také edukovat, donutit příchozí zamyslet se nad konkrétní problematikou.

Silným momentem je pro mě konfrontace tří různých světů: TV Barrandov, komunity konkrétní obce a světa umění, resp. FaVU a další případné prezentace projektů v galeriích, na festivalech nebo při jiných příležitostech spojených s uměním.

OBRAZOVÁ ČÁST

Záběr z archivu TV Barrandov, Aréna Jaromíra Soukupa, 11. 12. 2018

Záběr z autorského videa pro Jaromíra Soukupa, 1920x1080, 7:30 min, 2019

Záběr z autorského videa pro Jaromíra Soukupa, 1920x1080, 7:30 min, 2019

Záběr z autorského videa pro Jaromíra Soukupa, 1920x1080, 7:30 min, 2019

Kulturní akce v Rudné

24. 5. 2019 od 17:00
v Kulturním domě Rudná pod Pardědem

Program:

17:00 - uvítání hostů
18:00 - večeře aneb guláš se šesti a pívem
19:00 - umělecké vystoupení s ponaučením
19:30 - podávání zákusků
20:30 - vypouštění lampionů štěstí
21:00 - volná zábava při hudbě

Na akci Vás srdečně zve Vaše nová sousedka Barbora Smékalová

Akce je plně financována ze speciálního stipendia VUT, jež jsem pro ni získala. Vše je pro Vás tedy zdarma.

Plakát k akci v Rudné pod Pradědem, grafika, tisk na papíře formátu A3, 2019

NEPODPOŘIL MĚ
JAROMÍR SOUKUP

Návrh na motiv razítka, které bude použito při živé akci, 2019